

તંત્રી લેખ.....

રાષ્ટ્રીય દાયિત્વની પૂર્તિ

તે શુભ ઘરી આવી ગઈ, જેની વર્ષો, શતકોથી નહીં પરંતુ સહીઓ કરતાં વધુ સમયથી પ્રતિક્ષા હતી. એક સ્વપ્ન સાકાર થઈ રહ્યું હતું જે ન ફક્ત ખુલ્લી અંગોથી જ જ્ઞાનમાં આયું હતું પરંતુ તેના માટે સતત પ્રયત્ન કરવામાં આવા, સાધનાની સાપોસાથ સંઘર્ષના રસ્તે પણ ધપતું પડ્યું. અનેક અવરોધો બાદ શ્રી રામ જન્મસ્થાનના નામે મંદિરને સ્થાપિત કરવાનો હિન્દુ સમાજનો સંકલ્પ કર્યારે છે.

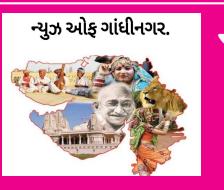
આ સંકલ્પનું પરિણામ એ છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિર ભવ્ય રૂપમાં આકાર લઈ રહ્યું છે. આ માત્ર મંદિર જ નથી પરંતુ ભારતની સંકૂળ અને અસ્ત્રાત્માનું પ્રતિક છે, એક સ્વામિના રાષ્ટ્ર પોતાના આવા માત્રાં વર્ષી ઉર્જા પ્રામ કરે છે. રામ મંદિર ભારતની ચેતનાનો પર્યાપ્ત છે. કરણ કે રામ જન-જનની સ્મૃતિમાં ઊરાડાએ બિરાજેલા છે. આ આજના ઈતિહાસમાં પ્રયત્નવાર છે, જ્યારે કોઈ સમાજે પોતાના પ્રેરણ પુરુષા જન્મસ્થાન અને તેના ઉપાસના સ્થળને અતિક્રમાં અને ગેરકાયદે કબજામાંથી ન્યાયપૂર્વક છોડવવામાં સકૃણતા પ્રામ કરી છે. આ કરણસર રામ મંદિર પ્રાગ પ્રતિક મહોત્સવ દેશ-વિદેશના ખૂસે ખૂસે વસતા ભારતીયોને ભાવવિભોર કરી રહ્યું છે અને વિચની જ્ઞાનસ્તુતી કેન્દ્ર બધ્યું છે. આ ભારત નહીં, વિશ્વ ઈતિહાસમાં સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, ધર્મિક અને રાષ્ટ્રીય મહત્વનું સૌથી મોટું આયોજન છે. આ આયોજનને લઈને ઉમતી ભાવનાઓ અનેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપે છે કે રામ મંદિર નિર્માણ કેમ જરૂરી હતું અને હિન્દુ સમાજ તેના માટે આટલી વ્યત્રતાથી કેમ પ્રતીક્ષા કરી રહ્યો હોય? જો કે સારી ભાબત એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટીની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. રામ મંદિર આંદોલન સમયે આ કાર્ય કથિત સેક્યુરિટ તત્વો, પોતાની મત બેક માટે ગમે તે હદ સુધી જનરા રાજક્ય દળો અને ભારતીયતાને નકારાત ખુદ્દિઝીઓએ તો કર્યું, મીડિયાનો એક મોટો વર્ગ પણ તેમાં સંકળાયો હતો.

ભાવનગર જિલ્લાના દિગ્ંબર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર સોનગાટ, ખાતે યોજાયેલ શ્રી આદિનાથ દિગ્ંબર પંચ

ગાંધીનગર લોકસભા ભાજપા મીડિયા વિભાગની અખબારી યાતીમાં જાણાય પ્રમાણે આજે કેન્દ્રીય ગૃહ તેમજ સહકાર મંત્રીશ્રી અમિતભાઈ શાહ ભગવાન દિગ્ંબર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર સોનગાટ, ખાતે યોજાયેલ શ્રી આદિનાથ દિગ્ંબર પંચ કલ્યાણક પ્રતિક મહોત્સવમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતી. શ્રી અમિતભાઈ શાહે આ પાવન પ્રસંગે જાણાયું હતું કે ગર્ભકાવે જ ગુજરાતના પનોતા પુરુષ પ્રધાનમંત્રીશ્રી નર્નાનું મોટું એ પણ પર્વથી જેની રાહ જોવાતી હતી એવા ભગવાન શ્રીયામની પ્રાગ પ્રતિક મહોત્સવમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતી. શ્રી આદિનાથ દિગ્ંબર જૈન સ્વાધ્યાય તો જ જીવનનું કલ્યાણ થાય - શ્રી અમિતભાઈ શાહ

અંત સમયે બધું જ અપૂર્ણ લાગતું હોય છે. તેઓએ કુંઠું કે બધાને મોકાન મળી શકે પણ મોક મેળવવાના રસ્તાની જાગુકારી અને તેના પર ચાલવાચી અને જીવનું કલ્યાણ જરૂરી થાય છે. અહીંયા સોનગઢ પાતે સુવર્ણ પૂરીમાં બધી જ રચનાઓમાં જેન શાસનના સિદ્ધાંતોને કાળજીપૂર્વક સાચિની જે વિકસ કરવામાં આયો છે તે સાચા અર્થમાં કાનું સ્વામીને શ્રદ્ધાંબિ ગણયે તેવું શ્રી શાહે ઉમેર્યું હતું. અનેક વર્ષો સુધી અનેક જીવના કલ્યાણનો માર્ગ આધીયા હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણોસર અને સેક્યુરિટિની વિજીતિયન્-વિકૃત અવધારણાના કારણે આ શક્ય નહીંનું. એક મોતી વિટાબાનો એ રહી છે કે અયોધ્યામાં રામ મંદિરનું નિર્માણથી હિન્દુ સમાજની સહીઓ પુરુષા સ્વાત્માવિક અનિભાયાને ન ફક્ત વધાયેથી કરવામાં આવી પરંતુ તેની મશકરી પણ કરવામાં આવી હતી. જીવનનું કાનું આધીયા પ્રશ્નો એ હોતે કે આ પ્રતીક્ષા સ્વતંત્રતા બાદ પૂરી થઈ હોત, પરંતુ સંકીર્ણ રાજનીતિક કારણ

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર હૈનેક
સાહિત્ય સરિતા-
આયોજક : પ્રદીપ રાવલ

NOG SS NO : 168

વિષય: રાજધર્મ અને સત્તા.

શીર્ષક: ...એ જ મહાન પુરુષ રાષ્ટ્રનો રાજી કહેવાય

પ્રકાર: પદ્ય / શબ્દ ૮૮

વેખકુનું નામ: ડૉ કનેયાલાલ માલી 'ઉત્સવ' ઉદ્યપુર (રાજ્યાન)

એ જ મહાન પુરુષ રાષ્ટ્રનો રાજી કહેવાય

રાજધર્મ અને સત્તા બેઠું જનસેવા છે
જનસેવા માં મન કોઈદી વિચિત્રન થાય

રાજ્યાનિઃખિત ખાતર તે સદ્ગ વિનિત રહે
કદી એ ભાગ ન થાય અને ભાગયારી બને

આચરણ મૂળ કર્મથી સદ્ગ પવિત્ર હોય
સેવા મૂડ એ સર્વોપરી અના મસ્તિષ્કમાં હોય

ન્યાય વ્યવસ્થામાં દેંડ અંદર ન હોય
પ્રજાસુખ કાઢે એ સદ્ગ વિનિત રહે

રાજધર્મને સત્તા બેઠું ચિન્તિત શ્રીમતિ ના હોય
વિચિત્રન થાય સત્તાપદ થી કોઈ દી જો

એ જ મહાન પુરુષ રાષ્ટ્રનો રાજી કહેવાય
જેણા હાદ્યાંના શિશ્વ ભગવાન વસે અને પ્રજા વસે

NOG SS NO:158

વિષય: રાજધર્મ અને સત્તા.

શીર્ષક: શાચો રાજધર્મ

વિભાગ: પદ્ય

શબ્દ સંખ્યા: ૮૦

નામ: પાલજીલાઈ વી રાઠોડ 'પ્રેમ' સુરેન્દ્રનગર.

સાચો રાજ ધર્મ તેને કહીએ,
જે સૌને સમાન જાણે રહે..!

સત્તાનું અભિમાન મનમાં ન આણે,
સત્તાનો સહૃપયોગ કરી જાણે રહે..!

હોય ગરીબ તરંગ સૌનો ન્યાય એક,
સાચો રાજધર્મ છે

એ જ રે..!

ગરીબોને ગરદન ના ઘાલે,
મોટાની શેહરશર ન રાખે રહે..!

૨૪ પાલનમાં શૂરોપૂરો વિવેકમાં નહીં અધૂરો રે..!

લાંય-નુથતનો હોય વિરોધી,
નિવ્યસનીને નિરાભિમાની રે..!

પર? હુએ દુઃખી, પ્રજા સુખી સુખી,
સદાચારીને પ્રજાપ્રેમી રે..!

પ્રજાપર ન બને એ કદી બોજ,
સત્તાની કરે સ્વયં એ બોજ રે..!

હોય રાહબર સંયમીને નેક,
હોય જૌ પ્રાચારા પ્રતિ પાલક રે..!

મન વચન કર્મથી સદ્ગ પવિત્ર,
રાજધર્મ અને સત્તા બેઠું ચરિત્ર રે..!

આવી પડે કદી કોઈ આકાત,
'પ્રેમ' નિભાવે સાચો રાજધર્મ રે..!

NOG SS NO: 170

વિષય: રાજધર્મ અને સત્તા.

શીર્ષક: સિક્કાની બીજી બાજુ

પ્રકાર: ગદ્ય (વિનન લેખ)

શબ્દ : ૩૩૩

જ સિક્કાની બીજી બાજુ જ

રાજધર્મ અને સત્તા એટેલે એક સિક્કાની બીજી બાજુ, મહાભારતમાં પાંદુ રાજી શિકાર પર હોય તારે પ્રાણી વેશે પ્રાણી કરતાં અધિનો શિકાર અજાયાપી થાય છીનાં પાંદુ રાજધર્મનું પાલન કરતાં સત્તા છીએ છે અને ભ્રાહ્મલયન પાપના પત્નાવા માટે વન ગમન કરે છે. આ ઘટનાને રાજધર્મનું પાલન કહેવાય જારી રહી પુત્રતાનું હાથમાં સત્તા આવતા એ રાજધર્મ ભૂલે છે અને પાંદુ પુત્રોને સત્તાથી વિનિત રહે છે.

યુવીલિટ સાથે જુગદીનું રમત વચન એક સિક્કાની બીજી બાજુનું હાથમાં ભૂલું હોય તથા પાંદુ પુત્રોને પણ તુંધુરાનું હાથમાં ભૂલું હોય તથા પાંદુ પુત્રોને પણ તુંધુરાનું હાથમાં ભૂલું હોય.

રાજધર્મ એ એક પ્રકારનું શાશ્વતપણ છે. શાશ્વતપણ વિનામી સત્તા નકામી છે. દુર્ઘાંધેને સત્તાથી લાલચમાં શાશ્વતપણ ગુમાયું ને સાથે પોતાનો જીવ પણ ગુમાયો.

એજ રીતે શ્રીરામ યુવરાજ હોવા છીનાં પિતા દશરથ પર વચન તોડવાનું લાંછન ના લાગે તે માટે રથુંશનો રાજધર્મ નિભાવે છે. અયોધ્યાની સત્તા છીએ છે અને વન ગમન કરે છે એ ઓમાં રાજધર્મની સ્વભાવી જોવા મળે છે. નાનાભાઈ ભરતના હાથમાં સત્તા આવવા છીનાં તે પોતાને મળેલ રાજધર્મનું પાલન કરી રહી રામની જેમ જ વનવાસ સેવે છે. રામાયણ ઉત્તમ રાજ ધર્મ અને સત્તાનું ઉદાહરણ પૂરું પાંદુ હોય છે. વનમાં અધિયોગ વિનિત રાજધર્મનું પાલન કરે છે. કિંદિકાપણાં સુશીવનો પણ લઈ મોટાબાઈ વાલીને મારી પોતીને પણ એપાવી-ન્યાય કરે છે ને વાવી પુરું અંગંગને યુવરાજ બનાવે છે. જ્યારે વાલીના હાથમાં સત્તા હતી ત્યારે એ ભાઈને રાજ્ય બહાર કાઢી મૂકી તેની પણ પર પોતાનું આવિપત્ય સ્થાપે છે એ કૃત્ય સત્તા બતાવે છે.

લંકાવિપતિ શાવજીનિલોકપતિ હોવા છીનાં એકપણ વાર કર્યાં રાજધર્મનું પાલન કરવાને બદલે સત્તાના મોહમાં માત્ર અનાચાર અને દુર્ઘાંધેને સત્તાની લાલચમાં શાશ્વતપણ ને સાથે પોતાનો જીવ પણ ગુમાયો.

એક કોઈપણ વ્યક્તિ સત્તાનો મોહ રાખે તો એ અનીતિ તરફ વળે છે પણ સત્તાની સાથે પોતાનો રાજધર્મનું પાલન કરે તો તેનાથી સત્તા તથા સત્તાપદ બસે શોભી ઉઠે છે. તીતિ.

- વિનયકુમાર મહેતા. બારડોલી.

NOG SS NO: 174

વિષય: રાજધર્મ અને સત્તા.

શીર્ષક : રાજીનો ન્યાય

પ્રકાર: ગદ્ય (વાતી) શબ્દ :-૩૦૦

લેખકનું નામ : શાંતિલાલ ક્રિશયાશી

"હેવ કોઈ છે ફરિયાડી?? હોય તો આવી જાવ, હોય સભા બરખાસ્ત કરવાનો સમય થઈ ગયો છે" પ્રયાણ એ ઉચ્ચા અવાજે કહ્યું. સભામાં હોય પચીસેક માણસો રથ્યા હતા.

એક ખેડૂત લોભો થયો. થોડો આગળ આવ્યો. પદી પાછો જઈ બેસી ગયો.

"કેમ બેસી ગયા? અહી આવ્યો" રાજી સુયાંદિવસિંહે હુકમ કર્યો. ખેડૂત ફરી ઉભો થયો ને રાજી સમક્ષ આવ્યો.

"બોલો કોઈ ફરિયાદ છે?" રાજીએ પ્રેમથી પૂછ્યું.

"ના મહારાજ નથી."

"ક્રો છો છો કે?" રાજીએ ગુસ્સાના ભાવ દર્શાવતા કહ્યું.

"મહારાજ, એતો આપના કુંવર ..." બોલી ખેડૂત અટકી ગયો.

"શું કર્યું કુંવરે? માંની ને વાત કરો, આતા"

"મારા ભેતરનો પાક... મહારાજ..."

"હા બોલો, આતા, કોઈ જાતના ડર વગર બોલો" રાજીએ ખૂબ જ કોમળ અવાજે કહ્યું.

